

Verjetnost in statistika 2023/24

1. kratko preverjanje, 23.10.2023

PRIIMEK IN IME: _____

Vsaka naloga je vredna 2 točki.

- Koliko različnih nizov črk dolžine 6 lahko sestavimo iz črk besede ANANAS, če:
  - ni dodatnih omejitev?
  - morajo nizi vsebovati podniz NN?
- Iz števk 0,2,4,5,7,8 sestavljamo petmestna števila. Koliko različnih števil lahko sestavimo, če:
  - se števke lahko ponavljajo?
  - morajo biti števila manjša od 45200 in se števke ne smejo ponavljati?
- Koliko je vseh štirimestnih števil $abcd$, če za števke velja $1 < a < b < c < 7 < d$?
- Razložite enakost $\frac{n}{k} = \frac{n!}{k!(n-k)!}$ in naštejite še 3 lastnosti binomskih simbolov.
- V razredu je 12 deklet in 15 fantov. Naključno izberemo 4 različne osebe. Kakšna je verjetnost, da smo izbrali več deklet kot fantov?

Rešitev:

- a. $\frac{6!}{3!2!} = 60$ b. $\frac{5!}{3!} = 20$ (NN si predstavljamo kot 1 znak).
- a. $5 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 6 = 6480$

b. Če je prva številka 2: $5 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2 = 120$ možnosti

Če je prva 4 in druga 2 ali 0: $2 \cdot (4 \cdot 3 \cdot 2) = 48$ možnosti

Če je prva številka 4, druga 5, potem je tretja 0 in zadnji dve poljubni: 6 možnosti

Skupaj 174 števil

- Za $1 < a < b < c < 7$ si predstavljamo, da postavljamo 3 pregrade in 2 kroglici v predal, v katerem je že 5 kroglic: |oo __ (a) o __ (b) o __ (c) o __|, torej $\frac{3+2}{3} = 10$ možnosti.
Zlahka jih tudi naštejemo: 234, 235, 236, 245, 246, 256, 345, 346, 356, 456.

Za d pa imamo dve možnosti 8 ali 9 neodvisno od ostalih. Skupaj torej 20 možnosti.

- Simbol $\frac{n}{k}$ pomeni število neurejenih izborov k objektov izmed n različnih. Lahko si predstavljamo, da n objektov postavimo v vrsto (na $n!$ možnih načinov) in izberemo prvih k . Ker vrstni red izbora ni pomemben, delimo s $k!$ (pozabimo vrstni red izbranih) in z $(n-k)!$ (pozabimo vrstni red neizbranih), da dobimo izraz na desni.

Zanimivejše lastnosti so npr. $\frac{n}{k} = \frac{n}{n-k} \cdot \frac{n}{k} + \frac{n}{k+1} = \frac{n+1}{k+1}$, $k \frac{n}{k} = n \frac{n-1}{k-1}$.

$$\frac{\frac{12}{3} \frac{15}{1} + \frac{12}{4}}{\frac{27}{4}} = \frac{253}{1170} = 0,216.$$

Verjetnost in statistika 2023/24

2. kratko preverjanje, 8.11.2023

PRIIMEK IN IME: _____

Vsaka naloga je vredna 2 točki.

- [2 točki] Dopolnite definicijo: Naj bo S neprazna množica izidov in $F \subseteq 2^S$ algebra dogodkov. Verjetnost je funkcija $P: \underline{\hspace{2cm}}$, za katero velja:
- [2 točki] Vržemo dve pošteni kocki. Naj bo A dogodek, da pade 6 pik na prvi kocki, in B dogodek, da pade 6 pik na drugi kocki. Označite pravilne trditve:
  - Vseh dogodkov je 36.
  - Dogodek A je sestavljen dogodek.
  - Dogodka A in B sta nezdružljiva.
  - Dogodka A in B sta neodvisna.
- [2 točki] Puščico streljamo v okroglo tarčo s polmerom 1. Tarči je včrtan kvadrat. Kakšna je verjetnost, da puščica zadane notranjost kvadrata? (Privzemi, da so vse točke tarče enakovredne, in da puščica tarčo vedno zadane).
- [2 točki] Ana in Bojan mečeta kovanec z verjetnostjo grba $p=3/4$. Če pade grb, dobi Ana 1 točko, če pade cifra, dobi Bojan 2 točki. Zmaga tisti, ki prvi zbere 2 točki.
  - Določite verjetnosti za zmago vsakega igralca.
  - Koliko bi moral biti p , da bi bili verjetnosti zmage enaki za oba?
- [2 točki] Petkrat zapored vržemo pošteni kovanec.
  - Kakšna je verjetnost, da padejo vsaj 3 grbi?
  - Kakšna je verjetnost, da v prvem ali zadnjem metu pade grb?

Rešitev:

- Verjetnost je funkcija $P: F \rightarrow R$, ki je nenegativna, normirana in števno aditivna (natančno izpisati!)
- Pravilni sta b (saj ta dogodek vsebuje 6 izidov) in d (saj je $P(AB) = P(A)P(B) = 1/36$).
- $2/\pi$.
- $P(A) = P(cc) = (1-p)^2 = 9/16$, $P(B) = P(g, cg) = p + p(1-p) = 7/16$, če je $p = 3/4$. Enakost velja za $p = \sqrt{2}/2$.
- Verjetnost vsaj treh grbov je 0,5 zaradi simetrije. Lahko pa tudi izračunamo $\frac{\binom{5}{3} + \binom{5}{4} + \binom{5}{5}}{2^5} = 0,5$. Verjetnost prvi ali zadnji grb je po principu vključitve in izključitve enaka $P(G_1) + P(G_5) - P(G_1G_5) = 1/2 + 1/2 - 8/32 = 3/4$.

Verjetnost in statistika 2023/24

3. kratko preverjanje, 22.11.2023

PRIIMEK IN IME: _____

Vsaka naloga je vredna 2 točki.

1. [1 točka] Dokaži: če je $P(B) = P(A)$, potem sta dogodka A, B neodvisna.
2. [2 točki] Katere od naslednjih družin za smiselno izbrane vrednosti i predstavljajo popoln sistem dogodkov za poskus »vržemo 3 kocke«?
  - a) $A_i \equiv$ pade natanko i šestic
  - b) $A_i \equiv$ pade šestica na i -ti kocki
  - c) $A_i \equiv$ pade vsota pik i
  - d) $A_i \equiv$ pade natanko i različnih vrednosti
3. [3 točke] Za dogodke A, B, C velja naslednje:
  - a) Dogodka A in B sta neodvisna.
  - b) Dogodka A in C sta nezdružljiva.
  - c) Dogodka B in C sta enako verjetna.
  - d) Verjetnost, da se zgodi vsaj eden od A in C , je enaka $0,7$.
  - e) Verjetnost, da se hkrati zgodita A in B , je enaka $0,1$.
  - f) Verjetnost dogodka C je manjša od $0,5$ .Določi verjetnosti dogodkov A, B, C .
4. [2 točki] Imamo 10 kock, 9 poštenih in eno goljufivo, pri kateri pade šestica z verjetnostjo $0,5$, ostale vrednosti pa so enako verjetne. Izberemo naključno kocko in jo vržemo štirikrat zapored. Vselej pade šestica. Kakšna je verjetnost, da je izbrana kocka goljufiva?
5. [2 točki] Imamo 10 posod. V treh so v vsaki 3 bele in 2 črni krogli, v petih so v vsaki 4 bele in 3 črne, v dveh pa je po 1 bela in 5 črnih krogel. Izberemo naključno posodo in brez vračanja izvlečemo 3 krogel. Dobimo 1 belo in 2 črni. Kakšna je verjetnost, da sta bili v izbrani posodi 2 črni krogli?

Verjetnost in statistika 2023/24

4. kratko preverjanje, 20.12.2023

PRIIMEK IN IME: _____

Za vsako od naslednjih diskretnih slučajnih spremenljivk X določi njen tip in parametre, nato izračunaj verjetnost $P(3 \leq X \leq 5)$ in pričakovano vrednost $E(X)$. Vsaka naloga je vredna 2 točki.

Za izračune lahko uporabljaš GeoGebro in tabelo DSS. Rezultate zapiši na 3 decimalna mesta natančno. Čas pisanja je 15 minut (strogo!)

1. Strelec zadane eno od tarč, oštevilčenih s številkami od 1 do 8. X je številka zadete tarče.
2. V ribniku je 12 postrvi in 18 krapov. Ribič 4x zapored ulovi naključno ribo in jo vrne v ribnik. X je število ulovljenih postrvi.
3. Pošteno kocko mečemo do prve šestice. X je število padlih nešestic.
4. Janez dobi v povprečju 2,3 e-maile na uro. X je število e-mailov, ki jih bo prejel naslednjo uro.
5. V razredu je 12 fantov in 8 deklet. Učitelj izbere naključnih 5 oseb. X je število deklet.

Odgovori:

1. Enak(8), $3/8$, $9/2$
2. Bin(4, $2/5$), 0.179, 1.6
3. Pas(1, $1/6$), 0.244, 5
4. Poiss(2.3), 0.374, 2.3
5. HGeo(5, 20, 8), 0.296, 2

Verjetnost in statistika 2023/24

5. kratko preverjanje, 10.01.2024

PRIIMEK IN IME: _____

Za izračune lahko uporabljate GeoGebro in 1 list A4 z izpiski. Rezultate zapišite na 3 decimalna mesta natančno.

1. [6 točk] Dana je gostota neke zvezne slučajne spremenljivke

$$f_X(x) = \begin{cases} 1, & a < x \leq 0, \\ 1-x, & 0 < x \leq 1, \\ 0, & \text{sicer.} \end{cases}$$

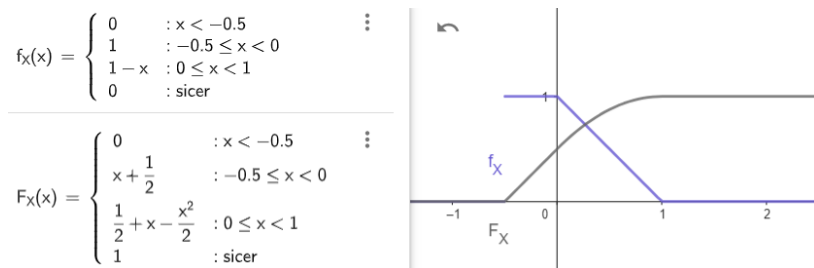
- a) Določite vrednost a ter skicirajte f_X in F_X .
b) Izračunajte $E(X)$, $Med(X)$, $Mod(X)$.

2. [1 točka] Rezultati NPZ so normalno porazdeljeni s povprečjem 73 točk in standardnim odklonom 11, test je pisalo 15000 učencev. Koliko učencev je doseglo vsaj 90 točk? (Zaokroži na celo število).

3. [3 točke] Za dano slučajno spremenljivko določite verjetnost $P(2 \leq X \leq 3)$.

- a) $X \sim U(1,9)$
b) $X \sim Exp(3)$
c) $X \sim N(3, 0.25)$

Rešitev:

1. a) $a = -1/2$,

b) $Med(X) = 0, Mod(X) = \left[-\frac{1}{2}, 0\right]$ (vsaka točka na intervalu), $E(X) = \frac{1}{24} = 0,042$.

2. $P(X \geq 90) = 0,06112 = 917$

3. a) $1/8$ b) $0,0023$ (GGB)   c) 0.477 (GGB)